

Den matematiska vägen från förskola till skola

Artikelförfattarna som arbetar på Varnhemsskolan i Skara kommun har fått möjlighet att följa barngrupper från förskola och förskoleklass in i skolan. Det har gett dem möjlighet att redan i tidiga åldrar presentera matematik som ett roligt och spännande ämne. Barnen utvecklar en positiv attityd till matematik när fokus i arbetet ligger på meningsfullhet och begriplighet.

Leken är viktig i förskola och förskoleklass. Där har vi lärare möjlighet att samtala med barnen och presentera matematiska begrepp. Vi försöker att inte lämna det matematiska innehållet i leken utan också lyfta det i samlingen så att alla får delta i matematiska resonemang och höra om olika begrepp. När några leker affär kan vi lyfta ordningstalen i kön, första, andra osv, dubbelt och hälften, antalsuppfattning med hjälp av glasskolor etc.

Vi vill att alla elever ska få utveckla ett matematiskt tänkande redan i förskola och förskoleklass och vi ser att de elever som tidigt intresserar sig för matematik och får begrepp förklarade för sig har varit gynnade av det i sin fortsatta skolgång. Om vi tidigt använder korrekta matematiska ord och begrepp och lyfter matematiken för alla, och inte bara för dem som visar intresse, får vi en bättre grund att arbeta med i skolan. Barn vet inte att det är "svåra" ord, det är ofta vi vuxna som har de värderingarna. Och vem väljer egentligen vilka ord som är "svåra"?

Skillnader mellan förskola och skola

Det finns skillnader i styrdokumenterna för förskola och skola. I Lpfö98:2010 gäller mål där fokus ligger på att förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse för och nyfikenhet på matematik. I skolan finns det istället kunskapskrav och förmågor som att samtala och beskriva. För att hjälpa elever att nå så långt som möjligt är det en fördel att vi i förskolan är medvetna om skolans kunskapskrav för årskurs 3 och 6. När det finns en medvetenhet om vad eleverna ska möta längre fram går det att redan tidigt starta en kunskapsutveckling som blir till en röd tråd i barnens matematiska utveckling. Vi bör alla se elevernas kunskapsutveckling från förskolan upp till vuxen ålder som en helhet.

Vad som prioriteras i arbetet ser utifrån våra erfarenheter olika ut. Bland annat är det avgörande vilken inställning läraren har till ämnet eftersom den smittar av sig till både gruppen och den enskilda eleven.

Flera elever i våra grupper hade tidigt föreställningar om att matematik är att räkna i en bok. Därför har vi belyst andra aspekter av matematik för att väcka intresse. Vårt fokus i förskola och förskoleklass har varit på matematik i elevernas vardag för att de ska känna meningsfullhet. Vi har pratat om matematik som de har mött och lyft barnens funderingar. Vi har varit öppna för många olika tankegångar och de har fått höra olika resonemang av både oss lärare och av varandra. Vi har haft ett stort fokus på att barnen själva ska sätta ord på och förklara hur de tänker. Arbete både ute och inne, med olika tekniker och med konkret material, exempelvis lera, klossar, barns egen kropp mm, har tagit stor plats. Kunskaperna har befästs med hjälp av samtal och praktiska övningar.

Tvärgrupper och temadagar

I och med att vi fått möjligheten att följa våra grupper från förskola och förskoleklass har vi i åk 1 kunnat fortsätta bygga på det kunnande vi vet att eleverna har. Förskoleklassbarnen har samarbetat med elever i åk 1 så att vi på bästa sätt kan ge alla elever en utmaning där de befinner sig kunskapsmässigt. Vi har arbetat med tvärgrupper under lektionspass och vissa temadagar. I åk 1 och 2 fortsätter de praktiska övningarna och samtalen mellan elever. Då arbetar vi med att

presentera olika strategier och tankegångar för eleverna som de sedan själva kan använda sig av. Vi anser att det är viktigt att de tidigt får tydliga och användbara strategier.

För att utveckla förskola, förskoleklass och de tidiga skolåren anser vi att det är gynnsamt för både lärare och barn att de olika skolformerna har en gemensam syn på ämnet och samarbetar med varandra. Genom att arbeta från det praktiska och konkreta mot det abstrakta tänkandet stärker och befäster eleverna sina kunskaper.

